

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 29 stycznia 1992 r.

w sprawie warunków, jakie powinien spełniać kandydat na dyplomowanego bibliotekarza oraz na dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej, zasad i trybu postępowania kwalifikacyjnego, a także zasad awansowania dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Na podstawie art. 82 ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385) zarządza się, co następuje:

§ 1. Kandydatem na bibliotekarza dyplomowanego i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej może być osoba, która:

- 1) posiada tytuł zawodowy magistra, magistra inżyniera, lekarza lub równorzędny,
- 2) posiada co najmniej dwuletni staż pracy w bibliotece naukowej, ośrodku informacji naukowej, archiwum lub muzeum albo na stanowiskach nauczyciela akademickiego,
- 3) posiada udokumentowany dorobek działalności organizacyjnej i pracy dydaktycznej,
- 4) posiada opublikowany dorobek naukowy w zakresie bibliotekarstwa lub informacji naukowej,
- 5) posiada znajomość co najmniej jednego języka obcego, potwierdzoną przez komisję powołaną przez rektora lub egzaminem państwowym,
- 6) została skierowana do komisji egzaminacyjnej przez bibliotekę lub ośrodek informacji.

§ 2. 1. Kwalifikacje bibliotekarza dyplomowanego i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej nabywa się w trybie postępowania kwalifikacyjnego.

2. Postępowanie kwalifikacyjne obejmuje:

- 1) ocenę dorobku naukowego i zawodowego kandydata na podstawie przedstawionej dokumentacji,
- 2) państwowy egzamin bibliotekarski lub państwowy egzamin z informacji i dokumentacji naukowej.

3. Postępowanie kwalifikacyjne przeprowadza Komisja Egzaminacyjna, zwana dalej „komisją”, powołana przez Ministra Edukacji Narodowej na okres 3 lat spośród profesorów i doktorów habilitowanych oraz starszych kustoszy dyplomowanych i starszych dokumentalistów dyplomowanych posiadających stopień naukowy doktora, w liczbie 11 osób, w tym przewodniczącego, dwóch zastępców przewodniczącego i sekretarza komisji.

§ 3. W wyniku oceny dorobku naukowego i zawodowego kandydata komisja może go:

- 1) dopuścić do egzaminu bibliotekarskiego albo egzaminu z informacji i dokumentacji naukowej,
- 2) zwolnić z egzaminu lub jego części.

§ 4. 1. Z egzaminu są zwolnione osoby zatrudnione na stanowisku profesora lub posiadające stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej lub archiwistyki, jeżeli ich działalność naukowa dotyczy bibliotekoznawstwa, informacji naukowej lub archiwistyki.

2. W wyniku oceny dorobku naukowego i zawodowego z egzaminu mogą być zwolnione osoby:

- 1) zatrudnione na stanowisku profesora lub posiadające stopień naukowy doktora habilitowanego innych dyscyplin niż wymienione w ust. 1, po 2-letnim stażu pracy w bibliotece naukowej,
- 2) posiadające stopień doktora nauk humanistycznych z zakresu bibliotekoznawstwa, informacji naukowej lub archiwistyki,
- 3) posiadające stopień doktora innych dyscyplin naukowych, wykazujące się co najmniej 2-letnim stażem pracy w bibliotece naukowej lub ośrodku informacji naukowej, posiadające znaczący dorobek naukowy z zakresu bibliotekoznawstwa lub informacji naukowej albo też ukończone studia podyplomowe z tego zakresu,

- 4) posiadające tytuł zawodowy magistra bibliotekoznawstwa, magistra informacji naukowej lub magistra historii — specjalność w zakresie archiwistyki lub osoby posiadające tytuł zawodowy magistra innych kierunków, wykazujące się znaczącym dorobkiem naukowym z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej lub ukończonymi studiami podyplomowymi z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, z co najmniej 8-letnim stażem pracy w bibliotece naukowej lub ośrodku informacji naukowej.

§ 5. Państwowy egzamin bibliotekarski oraz państwowy egzamin z informacji i dokumentacji naukowej przeprowadza się ustnie.

§ 6. Egzamin składa się:

- 1) z części ogólnozawodowej, polegającej na sprawdzeniu stopnia znajomości przez kandydata problemów z zakresu organizacji nauki i kultury oraz ogólnych problemów dotyczących bibliotekoznawstwa i informacji naukowej,
- 2) z części specjalistycznej, polegającej na sprawdzeniu stopnia znajomości przez kandydata zagadnień z zakresu wybranej przez niego specjalizacji; wykaz specjalizacji oraz ich zakres tematyczny stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 7. Do oceny dorobku naukowego i zawodowego kandydata przewodniczący komisji powołuje dwóch recenzentów spośród członków komisji lub spośród specjalistów nie będących członkami komisji.

§ 8. 1. Czynności egzaminu, o którym mowa w § 5, przeprowadza zespół egzaminacyjny powołany przez przewodniczącego komisji w składzie:

- 1) przewodniczący komisji lub jego zastępca,
- 2) członkowie komisji, reprezentujący specjalizację wybraną przez kandydata.

2. W skład zespołu egzaminacyjnego przewodniczący komisji może powołać specjalistę z zakresu wybranej przez kandydata specjalizacji, nie będącego członkiem komisji.

3. Z przebiegu czynności egzaminacyjnych sporządza się protokół, który podpisują wszyscy członkowie zespołu egzaminacyjnego.

§ 9. Oceny egzaminu ustnego dokonuje komisja w drodze uchwały, podejmowanej w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej 50% uprawnionych do głosowania. Uchwały komisji zapadają zwykłą większością głosów.

§ 10. W razie negatywnej oceny egzaminu lub odstąpienia od niego bez uzasadnionej przyczyny, kandydat może powtórnie przystąpić do tego egzaminu nie wcześniej niż po upływie 1 roku.

§ 11. Złożenie państwowego egzaminu bibliotekarskiego albo państwowego egzaminu z informacji i dokumentacji naukowej, a także zwolnienie z tego egzaminu stwierdza przewodniczący komisji zaświadczeniem.

§ 12. 1. Do zajmowania stanowiska bibliotekarza dyplomowanego lub dyplomowanego pracownika dokumentacji naukowej uprawniona jest osoba, która złożyła z wynikiem pomyślnym państwowy egzamin bibliotekarski lub

państwowy egzamin z informacji i dokumentacji naukowej przed komisją, o której mowa w § 2 ust. 3, lub została z niego zwolniona po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego oraz posiada następujący staż pracy:

- 1) do zajmowania stanowiska starszego kustosza dyplomowanego i starszego dokumentalisty dyplomowanego — co najmniej 4 lata pracy na stanowisku kustosza dyplomowanego lub dokumentalisty dyplomowanego,
- 2) do zajmowania stanowiska kustosza dyplomowanego i dokumentalisty dyplomowanego — co najmniej 3 lata pracy na stanowisku adiunkta bibliotecznego lub adiunkta dokumentacji naukowej albo 8 lat pracy w służbie bibliotecznej, w służbie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, w służbie archiwalnej lub muzealnej,
- 3) do zajmowania stanowiska adiunkta bibliotecznego i adiunkta dokumentacji naukowej — co najmniej 2 lata pracy na stanowisku asystenta bibliotecznego lub asystenta dokumentacji naukowej albo 6 lat pracy w służbie bibliotecznej, w służbie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, w służbie archiwalnej lub muzealnej,
- 4) do zajmowania stanowiska asystenta bibliotecznego i asystenta dokumentacji naukowej — co najmniej 2 lata pracy w służbie bibliotecznej, w służbie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, w służbie archiwalnej lub muzealnej albo na stanowisku pracownika naukowo-dydaktycznego lub pracownika naukowego.

2. Do okresu pracy warunkującego prawo do zajmowania stanowisk określonych w ust. 1 osobom zatrudnionym na stanowisku profesora oraz osobom posiadającym stopień naukowy doktora habilitowanego zalicza się staż pracy dydaktycznej lub naukowej. Osobom posiadającym stopień doktora staż pracy dydaktycznej lub naukowej zalicza się do okresu pracy warunkującego zajmowanie stanowisk określonych w ust. 1 pkt 3.

§ 13. 1. Awansowanie na stanowisko kustosza dyplomowanego i adiunkta bibliotecznego oraz dokumentalisty dyplomowanego i adiunkta dokumentacji naukowej następuje po stwierdzeniu podwyższenia specjalistycznych kwalifikacji naukowych i zawodowych oraz wyróżniającej się pracy zawodowej, dydaktycznej lub naukowej.

2. Awansowanie na stanowisko starszego kustosza dyplomowanego i starszego dokumentalisty dyplomowanego następuje po ocenie opublikowanego dorobku naukowego w zakresie bibliotekoznawstwa lub informacji naukowej oraz po stwierdzeniu podwyższenia specjalistycznych kwalifikacji zawodowych i wyróżniającej się pracy zawodowej, dydaktycznej lub naukowej.

3. Z wnioskiem o awansowanie, zaopiniowanym przez radę biblioteczną lub odpowiednią radę naukową, występuje dyrektor biblioteki głównej lub ośrodka informacji naukowej.

§ 14. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 1 miesiąca od dnia ogłoszenia.

Minister Edukacji Narodowej: *A. Stelmachowski*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 stycznia 1992 r. (poz. 59)

WYKAZ SPECJALIZACJI ORAZ ICH ZAKRES TEMATYCZNY

I. Wykaz specjalizacji i zakresów tematycznych do egzaminu na bibliotekarza dyplomowanego

1. Specjalizacja „Gromadzenie i organizacja zbiorów w bibliotece naukowej”

Zakres tematyczny:

- a) Teoretyczne problemy kształtowania zbiorów bibliotecznych. Metodyczne podstawy polityki gromadzenia. Mikroformy i inne dokumenty wtórne w gromadzeniu i uzupełnianiu zbiorów. Problematyka specjalizacji zbiorów. Centralne biblioteki naukowe.
- b) Organizacja zasobów bibliotecznych. Księgozbiór podstawowy. Księgozbiory podręczne, dydaktyczne. Biblioteki składowe.
- c) Opracowanie formalne zbiorów. Unifikacyjne kierunki metodyki katalogowania. Nowoczesne nośniki informacji katalogowej.
- d) Teoretyczne i metodyczne problemy opracowania rzeczowego piśmiennictwa.
- e) Organizacja przechowywania zbiorów. Problemy konserwacji.

2. Specjalizacja „Udostępnianie zbiorów bibliotecznych. Czytelnictwo”

Zakres tematyczny:

- a) Nowoczesne kierunki udostępniania zbiorów.
- b) Rozwój idei publicznego udostępniania.
- c) Zastosowanie automatyzacji do procesów udostępniania.
- d) Czytelnictwo: problemy metodologiczne i metodyczne. Badania czytelnictwa w środowisku określonych typów czytelników.

3. Specjalizacja „Działalność informacyjna biblioteki naukowej”

Zakres tematyczny:

- a) Zagadnienia metodyczne i organizacyjne.
- b) Nowoczesne pojęcie placówki informacji naukowej.
- c) Problematyka wydawnictw informacyjnych: metody i techniki wytwarzania wydawnictw informacyjnych, nowe formy wydawnictw bibliograficznych.
- d) Zastosowanie mechanizacji i automatyzacji w wyszukiwaniu informacji.

e) Wyposażenie techniczne placówki informacji naukowej.

f) Użytkownicy informacji naukowej:

- metody i techniki badania potrzeb informacyjnych użytkowników,
- kształcenie użytkowników w zakresie korzystania ze źródeł i zbiorów informacji naukowej.

g) Biblioteki naukowe w krajowych i międzynarodowych systemach informacji naukowej, w służbach bibliograficznych, abstraktowych itp.

4. Specjalizacja „Dydaktyka biblioteczna”

Zakres tematyczny:

- a) Metody i formy pracy dydaktycznej.
- b) Metodyka zajęć dydaktycznych.
- c) Udział biblioteki naukowej w procesach dydaktyczno-wychowawczych szkoły wyższej i innych instytucji oświaty i kultury.

5. Specjalizacja „Zbiory specjalne w bibliotekach naukowych”

Zakres tematyczny:

- a) Zbiory specjalne w bibliotekach polskich i ich znaczenie dla nauki i kultury narodowej.
- b) Ogólna problematyka organizacji i udostępniania zbiorów specjalnych.
- c) Problemy teoretyczne, metodyczne i organizacyjne wybranych rodzajów zbiorów specjalnych.

6. Specjalizacja „Systemy biblioteczne i struktury organizacyjne”

Zakres tematyczny:

- a) Rozwój funkcji bibliotek w komunikacji społecznej. Typizacja bibliotek.
- b) Ogólnokrajowa sieć biblioteczna; sieci resortowe; modele bibliotecznej sieci uczelnianej. System biblioteczny: sprzężenia funkcjonalne i strukturalne.
- c) Zarządzanie bibliotekami. Metody. Normy prawne. Zarządzanie personelem, budżetem i poszczególnymi procesami bibliotecznymi. Planowanie. Sprawozdawczość. Prognozowanie.
- d) Zawód bibliotekarza. Szkolnictwo bibliotekarskie. Kształcenie permanentne. Praca naukowo-badawcza. Zawodowe organizacje krajowe i międzynarodowe.

II. Wykaz specjalizacji i zakresów tematycznych do egzaminu na dokumentalistę dyplomowanego

1. Specjalizacja „Organizacja systemu informacji naukowej w szkole wyższej”

Zakres tematyczny:

- a) Programowanie działalności informacyjnej.
- b) Organizacja zbiorów w bibliotece naukowej, ich specjalizacja. Koncepcja centralnych bibliotek naukowych. Problematyka selekcji zbiorów, biblioteki składowe.
- c) Udział biblioteki szkoły wyższej w krajowych i międzynarodowych systemach informacji.
- d) Wyposażenie techniczne placówki informacji naukowej.

2. Specjalizacja: „Wytwarzanie zbiorów informacji”

Zakres tematyczny:

- a) Katalogi biblioteczne tworzone metodą tradycyjną. Nowe kierunki w zakresie wytwarzania informacji o dokumentach bibliotecznych. Problematyka katalogów centralnych jako systemu wyszukiwania danych o dokumentach.
- b) Rodzaje i formy wydawnictw bibliograficznych.
- c) Banki danych bibliograficznych i faktograficznych, tworzone z zastosowaniem technik komputerowych.

3. Specjalizacja „Opracowanie źródeł informacji”

Zakres tematyczny:

- a) Metodyka opracowań dokumentacyjnych (analizy dokumentacyjne, opracowania analityczno-syntetyczne itp.).
- b) Normalizacja w pracy dokumentacyjnej.

4. Specjalizacja „Wyszukiwanie i rozpowszechnianie informacji. Użytkownicy informacji”

Zakres tematyczny:

- a) Języki informacyjne i ich zastosowanie do określonego zbioru informacji.
- b) Nowoczesne środki techniczne stosowane w systemach wyszukiwawczych.
- c) Organizacja SDI na przykładzie polskich placówek informacji.
- d) Wydawnictwa informacyjne: zagadnienia ich przydatności i aktualizacji danych.
- e) Problemy kategoryzacji użytkowników informacji naukowej, ich potrzeby informacyjne. Metody i techniki badania potrzeb informacyjnych.
- f) Formy i metody przygotowania użytkowników do korzystania z informacji naukowej.